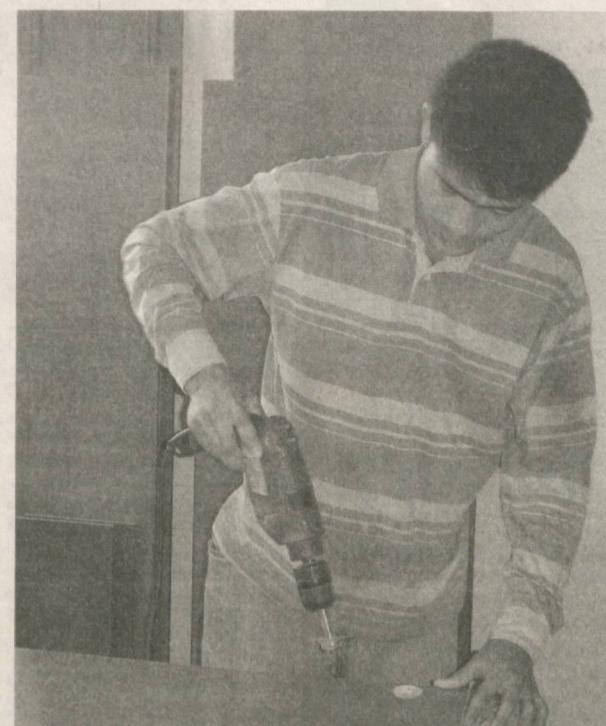

РЕКЛАМА ЎРНИДА

Зарафшонлик тадбиркорлар

КўПАЙИБ БОРМОҚДА

Бугунги кунда етмиш мингдан зиёдахоли истиқомат қула-диган Зарафшон шахрининг нафакат Навоий вилояти, балки Ўзбекистон мікёсида ўз ўрни ва мақеи бор. Зарафшон ўзининг ижтимоий-иктисодий са-лохијат билан мамлакатимиз иктисодиётида мухим ўрин ту-тади. Истиклол йилларида юр-тимизда амалга оширилган иж-тимоий-иктисодий ўзгаришлар жараёнда зарафшонликлар, инчунин, бу ерда фаолият кўрсатётган Навоий кон-металлургия комбинати, Марка-зий кон, Зарафшон курилиш бошқармалари ишич-хизматчи-ларининг ёам ўзига хос ўрни бор. Уларнинг самарали ме-хнатлари туфайли зарафшон-ликларининг мамлакатимиз иктисодий қудратининг ошиши-

га кўшаётган ҳиссалари ёам йилдан-йилга салмоқли бўлиб бормоқда.

Шаҳарда саноат салохиятини ошириш, ишлаб чиқаришини кенгайтириш, тадбиркорлика кенг йўл очиши ва бу орқали янги иш ўринларини яратиш мақсадидаги хукуматимиз томонидан тасдиқланган "2010-2012 йилларда Навоий вилоятида саноат салохиятини ошириш, шунингдек, истиқболсиз корхоналарни таркибий ўзгариши, моливий согломлаштириш ёки тутагиши бўйича Дастур" и доирасида кенг камровли ишлар олиб борилмоқда, - дейди биз билан сұхбатда Зарафшон шаҳар ҳокими, Олий Мажлис Сенати аъзоси Илҳом Эшмиризаев. — Хозирда шаҳар тасарруғидаги кўргонларда 13

та маҳалла фуқаролар йигини, 12 та умумтаълим мактаби, 3 та касб-хунар коллежи ва академик лицей, Навоий кончилик институтигининг Зарафшон умумтехника факультети фаолият кўрсатмоқда.

Кисқа фурсатда шахримизда ўнлаб янги корхоналар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари томонидан барпо этилган ишлаб чиқариши кувватлари фойдаланишига топширилди. Юзлаб янги иш ўринлари яратилди. Масалан МЧЖ шаклидаги "VELAN" Ўзбекистон-Россия юшма корхонаси 2001 йилда атиги 5-6 нафар ишчи билан фаолият юрита бошлаган эди. Хозир бу ерда 50 нафарга

якин шахримиз хотин-қизлари иш билан банд. Корхона раҳбари Зинаида Дементьевна ташаббуси билан тўюнидан 25 турдаги маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Бундай табии маҳсулотга харидор кўплиги бос 2011 йил давомидаги 13 минг АҚШ долларлик маҳсулот экспортга чиқарилди. 15 нафар сасаначи ёам ишга жалб этилган. Бу йил ишлаб чиқариши куввати янада ошади. Корхона қошида 20 кишига хизмат кўрсатадиган согломлаштириш маркази ёам ишга тушнирилди. А.Сайдов раҳбарлик қилаётган "KAR-MANA FENIKS" хусусий корхонаси янги иш ўринларида ташкил этиши, ишлаб чиқаришини ривожлантириш мақсадида ҳараратиши мумкин.

2012 йил охирiga ахолига хизмат кўрсатиш ва сервис со-хасини янада ривожлантириш дастурига асосан шахримизда савдо шахобчаси, умумий оқ-атланиш муассасаси, пойафзалиш таъмидаш устахонаси ва бошка хизмат кўрсатиш бўйича жами 94 та муассаса ташкил этиши кўзда тутилган. Буннинг натижасида 100 дан ошик янги иш ўрни ташкил этилади. Ички бозорни импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар билан тўлдириш ёамда юртимиз экспорт салохиятини оширишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг муносаби улуши бор. Албатта, тармоқ ривожига бўлган эътибор, ишлаб чиқаришига замо-

навий, ихчам ва тежамкор технологиялар кенг жалб этилаётган муввафқиятлар гарови бўлмоқда.

Шаҳар ахолисини озиқ-овкат маҳсулотларига бўлган талабини қондириш максадида иссиқхона ва паррандачилик корхоналари яратишга alohiда эътибор берилмоқда. Масалан, "TEX SERVIS GAZ ZARAFSHON" МЧЖ томонидан 32 минг парранда бокиш учун жой тайёрланди.

**Нуридинн
ХЎЖАМБЕРДИЕВ,
"TEX SERVIS GAZ
ZARAFSHON" МЧЖ
раҳбари:**

— Шаҳарликлар дастурхонига гўши маҳсулотлари етказиб бериш мақсадида хозирги кунда корхонамиз томонидан 5 мингта броллер товуғини бокашнипмиз. Озукалари ўз вақтида берилиб, эмлаш ишлари олиб борилмоқда. Олти нафар иш ўрни ташкил этилди. Келгусида броллерлар сонини 30 мингтага етказамиз.

**Үйтам ЭРМОНОВ,
"NAFIS REAL MART"
МЧЖ раҳбари:**

— Ўтган йили "Халқ банки"-нинг Зарафшон филиали томонидан 75 миллион сўм кредит олдик. Хитой давлатидан киймати 8 минг АҚШ долларига тенг бўлган мебель тайёрлаш дастгоҳларини олиб келиб ўрнатдик. 35 миллион сўмлик мебель учун майдо жиҳозлар, хомашёт сотиб олдик ва хорижникандан ёч ёам қолишимайдиган сифатли ба-же-жирим маҳсулотларимизни ишлаб чиқариши бошладик. Эътиборлиси, маҳсулотларимиз киска фурсатда ички бозорда даромад олди. Шаҳар атрофида боғлар барпо этилди. Бу ишларда барча зарафшонликлар бир ёқадан бош чиқарип мөхнат қилишмоқда. "Мустахкам оила йили"да ёам катта бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда.

иши ўрни ташкил этилиб, унга асосан коллеж битирувчилари жойлашилди.

Ана шундай мақсадли дастурларнинг ижроси туфайли шаҳарда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариши 11 фоиз, ис-тевъмол товарлари 9,1 фоиз, асосий капиталга жалб этилган инвестициялар ёамни карий 15 фоиз ўди.

Мустакиллик йилларида шаҳарда ободонлашириш бора-сида катта ҳажмадаги ишлар олиб борилди. Янги турар-жой бинолари қад кўтарди. Йўллар кенгайтирилди. Шаҳар атрофида боғлар барпо этилди. Бу ишларда барча зарафшонликлар бир ёқадан бош чиқарип мөхнат қилишмоқда. "Мустахкам оила йили"да ёам катта бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда.

**Эркин ДОРИПОВ,
"Milliy tiklanish" мубхири**

Бугунги кунда етмиш мингдан зиёдахоли истиқомат қула-диган Зарафшон шахрининг нафакат Навоий вилояти, балки Ўзбекистон мікёсида ўз ўрни ва мақеи бор. Зарафшон ўзининг ижтимоий-иктисодий са-лохијат билан мамлакатимиз иктисодиётида мухим ўрин ту-тади. Истиклол йилларида юр-тимизда амалга оширилган иж-тимоий-иктисодий ўзгаришлар жараёнда зарафшонликлар, инчунин, бу ерда фаолият кўрсатётган Навоий кон-металлургия комбинати, Марка-зий кон, Зарафшон курилиш бошқармалари ишич-хизматчи-ларининг ёам ўзига хос ўрни бор. Уларнинг самарали ме-хнатлари туфайли зарафшон-ликларининг мамлакатимиз иктисодий қудратининг ошиши-

Зарафшон дарёси бўйида жойлашган мазкур фермер хўжалигига суюги дех-кончиллиқда қотган Кўчкор ака Каримов раҳбарлик қилади. 2006 йилда ташкил этилган хўжалик ихтиёрида 140 гектар ер майдони бўлиб, унинг 86 гектарида галла, 54 гектарида пахта етишишилари. Уни танигандар ер билан ташлашади, дейишиади.

Дехқончилик

**ШАРАФЛИ ВА МАШАҚКАТЛИ КАСБ, ДЕЙДИ
КИЗИЛТЕПА ТУМАНИДАГИ "КЎЧКОР КАРИМОВ"
НОМЛИ ФЕРМЕР ХЎЖАЛИГИ РАҲБАРИ,
ЎЗБЕКИСТОНДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН
ПАХТАКОР КЎЧКОР КАРИМОВ**

Кўчкор акани пахта дала-сида учратдик. Хўжалик сув-чилари Қиёмиддин Қосимов ва Сайим Ҳалилов билан экинларга обиҳаёт тараётган экан.

— Бугун гўзага ҳар қачон-гидан ёам кўпроқ эътибор ва ғамхўрлик қилишининг айни палласи, - дейди фермер биз билан саломлашар экан. — Қаранг, ҳосил нишоналарни тобора кўпайиб бормоқда. Гўз шоналарини кўриб чар-чогингиз унут бўлади.

Кўчкор аканинг кўллари бе-ихтиёр енгил шаббодада тебранаётган гўза барглари-

ни силади. Фермернинг даси-сига бор мөхр ва эътиборини бераётганини шур ювамиз. Йўқса, айтгандарлик хосил олиб бўлмайди. Бепар-волик ярамайди. Эрта баҳордан чигит экиб, бехато унди-риб олдик. Шундан бефери-мер хўжалиги аъзолари билан далада парвонамиз. Ҳосил ривожини кўриб ёш бо-ладек кувонамиз. Экин майдоннинг ёам гектарига 10-15

тоннадан маҳаллий нури бер-дик, минерал ўғитлар билан озиқлантиридик. Мана, чан-қаган экан сурғоряпмиз.

Фермер билан дала айла-нарканимиз, гўзларининг ри-вожлананаётганини, ҳосил нишоналарини кўриб кувондик. Дехқончилик маданияти юкори эканлигига гува-бўлдик. Пешонасидаги мар-жон-маржон терни артаркан, Қўчкор ака:

— Мана шу ерларда дех-қончилик киламиш-да, - деди кўлларини иккى ёнга узатиб. — Ариқ ва зовуларни вакти-да тозалаганимиз, шурни юв-

тириб қолмаслиги керак. Дои-

ганимиз, ерларнинг мелио-ратив холатини ёхши бўлишига олиб келди. Ҳосилдорлик йилдан-йилга ошиб боряпти. Техникаримиз етарли. Ҳозир гўза қатор оралари-ра ги ишлов беряпти, - деди пахта даласида гурлилаб ишлайётган тракторларга ишора килиб. — 150 от кучига эга бўлган, Германияда ишлаб чиқарилган "Арион-630" маркали тракторни лизингда со-тиб олдик. Механизаторларимиздан Муҳаммад Саломов, Жамол Болаев тиним билмай ҳосил парваришида. Президентимизга раҳмат, биз фермерларга катта қўмак бермоқдалар. Техника, ўғит, ёқилғидан ёч қандай муамма-лий. — 150 от кучига эга бўлган, Германияда ишлаб чиқарилган "Арион-630" маркали тракторни лизингда со-тиб олдик. Механизаторларимиздан Муҳаммад Саломов, Жамол Болаев тиним билмай ҳосил парваришида. Президентимизга раҳмат, биз фермерларга катта қўмак бермоқдалар. Техника, ўғит, ёқилғидан ёч қандай муамма-лий.

Фермер хўжалиги атрофида-даги ерларга экилган мева-лии ва манзарали даҳархатларни, гул кўчкатларини кўриб ҳавасингиз келади. Бир қарич бўш ернинг ўзи йўқ. Шундайдэгиз манзараларни бунёд этгандарнинг мекнатига ташкил этишини.

Фермернинг пайтада дехқончилик маданияти ҳакида кўп гапирилмоқда. Ҳўш, бу дехқон учун нима беради?

мо изланишда бўлсагина даромад олади. Фермер хўжалиги аъзоларининг иктисолий ахволи ёам яхшиланади. Дехқончилик маданияти ҳакида кўп гапирилмоқда. Ҳўш, бу дехқон учун нима беради?

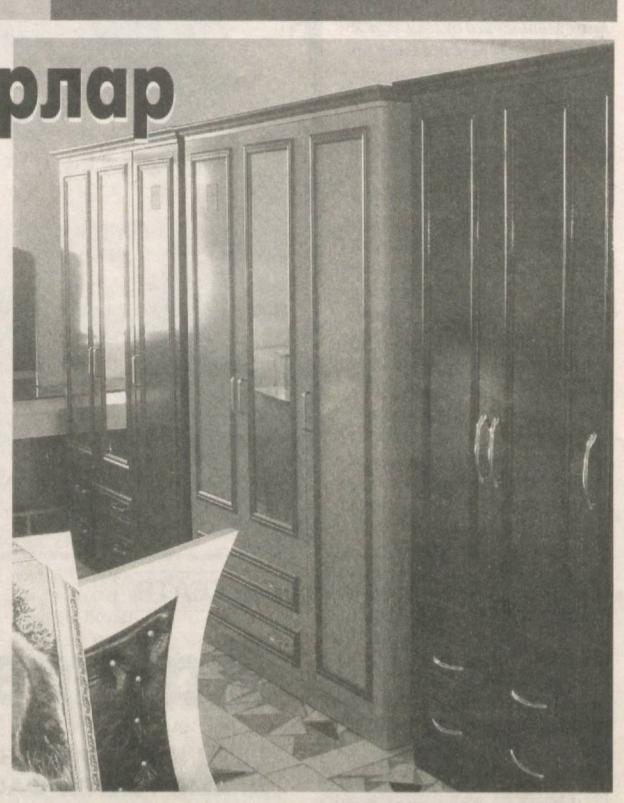
жорий этилган хўжаликдаги-на иш унуми, ҳосилдорлик ва даромад юкори бўлади. Бу хеч кимга сир эмас. Энг муҳими, дехқон ўз ишидан, меҳнатидан конишик ҳосил килиб, унинг роҳатини кўради. Инсон килинган меҳнат роҳатини кўрсангина янги маралар сарни интилади. Мақоламиз қаҳрамониҳам меҳнатнинг роҳатини кўрган ва кўраётган юртдошларимиздан.

— Ҳар қандай меҳнат чин дилдан килинсангина кадр топади, эъзозланади. Бунинг исботини ҳәйтим мисолида кўриш мумкин. 2008 йил Мустакиллигимизнинг 18 йиллиги арафасида "Ўзбекистонда хизмат кўрсатгандар" унвонига ишларни ҳаётимизни ташкил этишини. Мустакиллигимизнинг 18 йиллиги арафасида "Ўзбекистонда хизмат кўрсатгандар" унвонига ишларни ҳаётимизни ташкил этишини.

Фермернинг айтганича бор. Бугун хўжаликда иш юритиш, меҳнат жамоасини иктисолид жиҳатдан кўллаб-кувватлаш, экин ерлардан мўл-кўл ҳосил олиш учун барча имконият бор. Дала ший-понларидаги шароит ёам худуди уйдагидек. Атрофи озода, шинам.

Кўчкор ака билан хайрлашар эканмиз, унинг тимсолида Давлатимиз раҳбари кўп бора таъкидлаганидек, қишлоқ хўжалиги соҳасини янада тараққий этириш, уни янага босқичи кўтариш йўлида тинмай иш олиб бораётган эзмаги мусаддики кишилек. Ҳу-дога шукр, ҳар йили реха-ларни ортиши билан уддала-миз. Жорий йил 6 тонна пилла етказиб бердик. Шоира Нажмидинова, Кундуз Нуриллаева, Норжолай Бозорова, Шахло Рӯзиева каби ишчиларимиз 280-300 кг.дан кумуш тола олишга ёриди. 86 гектар ердаги

Эркин Йўлдош, "Milliy tiklanish" мубхири

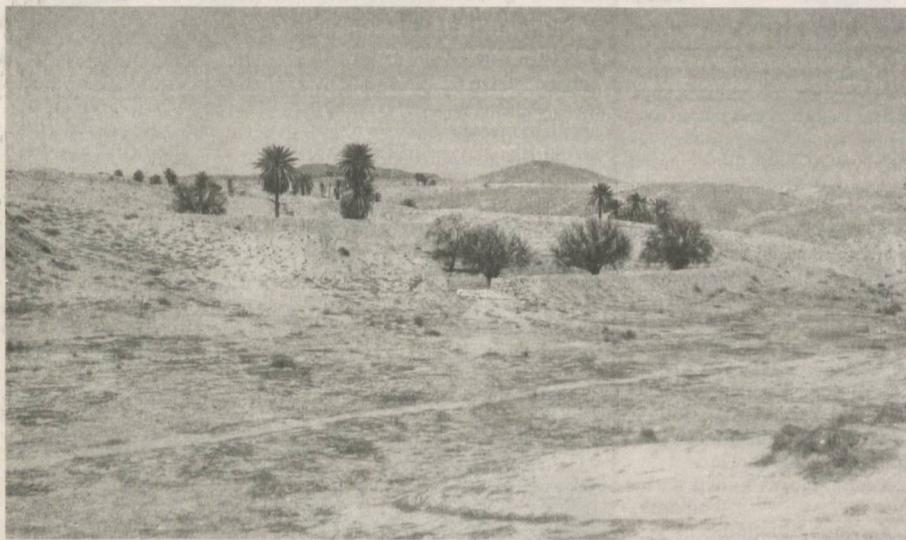
ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● БИЗНИНГ ШАРХ

Чўлга айланиш жараёни

БУГУНГИ КУНДА ОНА САЙЁРАДА ЧЎЛЛАНИШ ЖИДДИЙ МУАММОГА АЙЛАНДИ. ТУПРОК ЕМИРИЛИШИ ВА ШЎРЛАНИШИ, ЯЛОВЛАРНИНГ ЯРОҚСИЗ ҲОЛГА КЕЛИШИ ОҚИБАТИДА ЭКОТИЗИМ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИГИ РИВОЖИГА ЖИДДИЙ ЗИЁН ЕТМОКДА.

МАЪЛУМОТЛАРГА КЎРА, ЕР ЮЗАСИНинг ҚАРИЙБ 49 МЛН. КМ.² ГА ЯКИНИ АНТРОПОГЕН ОМИЛЛАР ТАЪСИРИДА ЮЗАГА КЕЛГАН

Чўлланиши жараёни дебяри барча қитъаларда, кўпроқ Африка, Осиё, Австралия ҳамда жанубий Американинг қурғоқчилик иқлими худудларида кузатилмоқда. Чўлланиши 1968-1979 йилларда Африкада Саҳрои Кабирининг жанубий худудларида, гарбдан Мавритания ва Сенегалдан бошлаб, шарқда Чад ва Судан чегарасигача бўлган жуда катта майдонда рўй берган ва бу қурғоқчилик "Саҳал фожеаси" номи билан машҳур бўлган.

БМТ томонидан асос солинган Чўлланишга қарши кураш конвенцияни ерга нисбатан муҳит ва ривожланишини боғлаб турувчи ягона ҳуқуқий мажбурий халқаро келишиувдир. 192 мамлакат аъзобулган, конвенцияни дикат марказида сайёрамизнинг 41 фоизини эгаллаган ва 2 миллиарддан зиёд, одам яшайдиган қурғоқчилик ерлар турди. Шу жihatдан ҳужжатнинг биринчи стратегик мақсади ва ўта муҳим вазифаси қурғоқчилик ерлардаги одамларни қўллаб-куватлаштириш. БМТнинг Тараккiet дастури дунёнинг ўнлаб мамлакатларида рўй берган қурғоқчилик туфайли озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи мунтазам равишда ошаётганидан жиддий хавотидор. Обмборларда гамлаб кўйилган емаклар ҳам кескин озайган. Асосий дон экспортчилари Хитой, Хиндистон, АҚШ, Франция, Канада, Германия, Австралия ва Покистон қурғоқчилик туфайли

режадагидан кам ҳосил ундириганини туфайли нарх-наво кўтарилиган. Жаҳонда арпа бошқетиширища энг одонги ўринда турувчи ва бугдой экишда олтини погонада боргатган Украина ҳам, Россия қабиғиёнга қурғоқчилик асирга айланди.

БМТ атроф-мухитни муҳофаза қилиш дастури томонидан тайёрланган ҳисботга кўра, она заминимизнинг қарийб учдан бир қисми деградацияга дучор бўлмоқда. Бужараён курар заминидаги юздан ортиқ мамлакатдаги 1 миллиарддан зиёд аҳолининг турмуш тарзига салбий таъсир кўрсатмоқда. Қарийб 65 фози худудни чўлу биёбон ташкил этувчи Африка шимоли ва жанубида жиддий вазияти юзага келган. Чўлланиши қурғоқчилик озиқ-овқат ва қурғоқчиликни таъминлаштиришга мумомларни түғдирмоқда. Қарийб 45 фози худудни чўлу биёбон ташкил этувчи Африка шимоли ва жанубида жиддий вазияти юзага келган. Чўлланиши қурғоқчилик озиқ-овқат ва қурғоқчиликни таъминлаштиришга мумомларни түғдирмоқда.

• Сайёрамизнинг 41 фоизи худуди чўлу биёбонлардан иборат бўлиб, 2 миллиарддан ортиқ аҳоли қўним топган. Уларнинг қарийб ярми қашшоқлика кун кечирмоқда. Саҳрои 1 миллиарддан 800 мингга якин ривожланаштган мамлакатларга тўғри келади.

• Мутахассисларнинг фикрича, чўлу худудлар, ерларнинг деградация қилиниши, иқлим ўзгаршиши ва инсоннинг табигати нисбатан нојрн хатти-ҳаракатлар оқибатида пайдо бўлаёт. Ҳайдаладиган ерларга ҳаддан зиёд шилов берни, яшил майдонда чора молларни бўкиш, ўрмонлардаги дөв-даражатларнинг ноқонуни кесилиши, ирригация ер сугориши шохобчаларидаги хатоликлар ҳам бош омил ҳисобланади.

ҳамда қўм кўчишининг олдини олишида яхши самара берадиган ўсимликларни кўпайтиришга aloҳида этибор қаратилади. Натижада ҳозирги кунда ўндан зиёд истикболли ўсимлик турлари ва навлари танлаб олинган. Улар асосида Оролнинг куриган тубида ва Кизилкўмуда ўнлаб гектар майдонда боғ ташкил этилди. Коқақлопғистон Республикасининг Элликкалья туманида ташкил этилган Ботаника боғи иммий жамоаси ҳам бу жараёнда амалга оширилаётган иммий-техник ва инновацион дастурларда фоал иштирок этимоди. Қирк гектардан кўпроқ майдонни эгаллаган ушбу боғда маҳаллий шароитга мослаштирилган юздан зиёд манзарали ўсимлик турлари этиширилиб, воҳнинг турли худудларига тарқатилмоқда.

Сайёрамизда чўлга айланиши жараёнларининг тезлашиши ташвиши ҳолат. Бу фақаттинг чўл ҳудудининг ўсиб боришидан гана, Марказий Осиёда янги чўллардаги майдонидан деяри 100 минг км² квадратда ортган, бази ҳудудларнинг маҳсулдорлиги эса 50 фоизгача камайган. Чўлланиши маъдум даражада икимий-иктисодий кескинликка олиб келади. Бундан ташкил, ривожланётган мамлакатларда озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаб-этиёжнинг ортиши вазиятини янада мурakkabлаштириши мумкин.

1996 йилдан кунга кирган Чўлланишга қарши кураш конвенцияда белгиланган вазифалар кўзасидан юзасидан юртимизда кўпроқ сувидан маҳрум бўлган. Ҳәбай, Аньхой, Шаньси вилоятларидаги эса нормадагидан кам эмгир ёкани. Бунинг оқибатида қарийб 10 миллион аҳоли қурғоқчилик азобини торташти. Ҳитой расмийларининг хабарига карамаганда, қурғоқчилик жорий йилда ҳам давом этиши кутилмоқда. Ҳитой давлат кенгашига раиси Вэн Цзябао ҳукумат томонидан тармок ишлаб чиқарни шундурлигини ошириш, шоплининг минимал ҳарид нархини ошириш, қурғоқчиликка киши кураш инфратузилимаси-

Беҳбуд БОТИРОВ,
"Milliy tiklanish"
шархловччиси

Роғун ГЭСи қурилиши ҳалокатли оқибатларга олиб келиши муқаррар

МУСТАҚИЛ ХАЛҚАРО ЭКСПЕРТЛАРНИНГ КУЛОСАСИ ШУНДАЙ

Дунёнинг турли мамлакатлари олимлари ва мутахассислари томонидан Тоҷикистонда, Амударёнинг юқори оқимида ўтирик гидроэнергетика иншотининг қурилиши натижасида келиб чиқиши мумкин бўлган оқибатларни ўрганиши давом этимоди. Ушбу қурилишинг минтақада яшётган аҳоли ҳаёти учун нақадар ҳавфлилиги яхши маъдум, тадқиқчилар ўз этишиборини фақат бундан катта зарар кўрадиган муйян соҳаларга қаратмоқда ҳамда зарарнинг кўламини баҳоламоқда.

Роғун ГЭСи электр энергияси турли ишлаб чиқариш тартибида ишлаб олайтида ёзда Амударёнинг сув сатки 18 фоизи камаиди, киши даврида эса, аксинча, 54 фоиз кўпайди. Бу эса ўзбекистонда май-сентябрь ойларидаги (сугориши мавсумида), яъни муҳим вегитацияни даврида кескин сув тақчилига юзага келиши, сентябрь-майда эса сув кўпайиб, тошкінлар рўй бериши муҳимнингдигандалоатиди.

"Бу ҳолат ўзбекистон иқтисодиётига катта зарар келтиради, яъни 506 минг гектар ерни (сугориладиган майдоннинг жорий 11 фоизини) қишлоқ, ҳўжалиги оборотидан чиқариб ташлашга олиб келади. Бу эса камиди 336 минг киши ишшиз колиши мумкин, демакдир. Натижада ўзбекистонда ялпи ички маҳсулоти 2,2 фоизга кискаради, давлат даромадлари 6,9 фоизга камаиди ва, энг ёмони, иқтисодий ўсиш ҳам пасаяди," - деб ёзди америкалик тадқиқчилар.

Бирор, ўзбекистон ўз қишлоқ ҳўжалигида сув истеъмолини камайтишига доир катта чорлар кўргон тақирида ҳам, 314 минг гектар сугориладиган майдонни оборотдан чиқаришга тўғри келади. Бунинг натижасида 208 мингчага аҳоли ҳаёти манбалардан узилиб қолади. Мамлакат ялпи ички маҳсулоти 1,4, бюджет даромадлари эса 4,3 фоизга камаиди.

Олимларнинг бу борадаги хуносаси аниқ — ўзбекистон қишлоқ ҳўжалигига ва билан боғлиқ соҳалар, умуман мамлакат иқтисодиётига катта зарар тақириди. Яна бир хулоса шундай иборатки, Амударёнинг сув саткини киши даврида кескин кўтарилиб, кўйи оқимда жойлашган ерлар сув остида колади. Бу Амударёнинг кўйи кисмидаги яшовчи аҳоли ҳаётига бевосита катта хавф солади, шунингдек, бинолар, ишишотлар, ўйлар, бошқа коммуникацияларнинг вайрон бўлиши, экин майдонларни бағларни хулоса шундай.

Тадқиқчилар Роғун гидроэлектростанцияси ҳаётини тақирилди, киши кутилмоқда. Бу борада ташланган ҳар бир қадам минглаб, миллионлаб инсонлар ҳаёти билан боғлиқ, зеро, Президентимиз Ислом Каримов таъқидларига келиб чиқиши мумкин бўла бўлади, яъни чорчаликка келиб чиқиши мумкин бўла олади.

Роғун гидроэлектростанцияси курилиши туфайли юзага кела-диган сув тақчилиги ўзбекистон қишлоқ ҳўжалигига ҳар йили 600 миллион АҚШ доллари мидорида зарар тақириши, яли ички маҳсулотнинг иккни фоизга камайши ва 300 минг кишининг ишсиз колишига сабаб бўлиши мумкин. Роғун тўғони курилишини ўзбекистон иқтисодиётига кўрсатилиши мумкин бўлган таъсирини чукур таҳлил килиб чиқкан американлик бир гурӯҳ тадқиқчиларнинг хулоса шундай.

Роғун гидроэлектростанцияси сув омбори сувга тўлдирилиб, тўлиқ режимида ишлай бошлагача юзага кела-диган сув остида колади. Бу Амударёнинг кўйи кисмидаги яшовчи аҳоли ҳаётига бевосита тақириди. Яна бир хулоса шундай иборатки, Амударёнинг сув остида колади.

Хавфсизликка таҳдид сув остида колади. Бу Амударёнинг 12,4 йил керак бўлади. Бу даврнинг ўзи катта мурakkabliklari келириб чиқариши мумкин. Роғун тўғони курилишини ўзбекистон иқтисодиётига тақириши мумкин бўлган иккни фоизга камайши таҳлил килиб чиқкан американлик бир гурӯҳ тадқиқчиларнинг хулоса шундай.

Уларнинг маълумотларига кўра, Роғун сув омборини тўлдириш учун 12,4 йил керак бўлади. Бу даврнинг ўзи катта мурakkabliklari келириб чиқариши мумкин. Чунки, Амударё оқимининг бир кисми тўслидади ва суви мазкур сув омборига тўйнадиганда карамайтирилади. Олимларнинг фикрича, Роғун ГЭСининг асосий таъсири ёз мавсумида — у сувга тўлдирилиб, кишида суви чиқариб юборилганида айниқса кучайди.

ЎЗА

Суринам

ОКЕАН ҚҮЙНИДАГИ МАМЛАКАТ

Пойтахти Парамарибо. Умумий майдони 163,8 минг квадрат километр. Аҳолиси 446 миндан зиёд.

нинг ўзида мамлакатни 58 минг нафардан зиёд хорижлик сайёхларни зиёд килиб кетганинг унга бўлган қишикӣ кайда даражада эканидан далолат бера олади. Мамлакатга келиб-кетувчи сайёхларни энг аввало, унинг ранг-баранг флора ва фаунаси, миллий маданий ва этнографик хусусиятлари, дарёларда каноэда сузиш, Тафелберг ва Каисаки-мағорида чиқиши кўпроқ кизиқтиради. Колаверса, Парамарибо на Нив-Амстердам шаҳридаги голланд колониал архитектураси, Банги-Пан, Хертеррите ва Перувиадаги ўрмонзорларга сайд килиш ҳар қандай сайдёхга завқ багишилаш тайин. Чунки бу ерларда ўта ноёб күшларни учратиш мумкин. Коппенна-ме, Галиби ва Виа-Виа манзилгоҳларида эса жуда кўп денгиз тошбаклари ва зирхисиз тошбаклари тухумларини кўриш имконияти мавжуд.

ПАРАМАРИБО
Мамлакат пойтакти бўлмиши бу шаҳар Суринам дарёсининг чап қирғигидаги жойлашган. Шаҳарга 1640 йилда асос солинган бўлиб, ҳозирги кунда бу ерда 217 мингдан зиёд аҳоли истиқомат килиади.

Парамарибо мамлакатнинг энг йирик дengиз ва дарё порти хисобланади. Шаҳарда "Й.Пенгел" халқаро аэропорти ҳам мавжуд. Аҳолиси унчалик кўп бўймаган шаҳарнинг диккатга сазовор жойлари жуда кўп. Буларга губернатор кутошонаси, президент саройи (18 аср), голланд услубида курилган 18-19 асрларга оид бинолар, Зеландия форти (Суринам дарёси қирғигидаги), Суринам музейи, ёғочдан курилган Авлии Пётр ва Павел католик соборлари (1885), шунингдек, Караби дengизидаги энг йирик масжид ва синагогасидир.

ТАБИАТИ ВА ИКЛИМИ
Суринам худуди Гвиан пастекислиги, саванна ва Гвиан ясси тоғларидаги тропик ўрмонзорларга бой. Бирор, ботқоқлик ва майдонидан кўплиги боис дех-кончилик учун ярколи ерлар ниҳоятда кам. Махаллалар ҳам асосан аввалдан ўзлаштирилган ерлар ёки ботқоқ, ўрнида хосил бўлган куруқликларда зироатлик билан шугулланади. Мамлакат худудидан Ко-рантейн, Коппенаме, Гран-Рио, Суринам ва Маровейне каби ирик дарёлар оқади. Иклими субэкваториал, нам ва иссиқ. Ўртача ойлик ҳарорат Цельций бўйича 23°-30° дарожани ташкил қиласи.

ТАБИАТИ ВА ИКЛИМИ

Суринам худуди Гвиан пастекислиги,

саванна ва Гвиан ясси тоғларидаги тропик ўрмонзорларга бой. Бирор, ботқоқлик ва майдонидан кўплиги боис дех-кончилик учун ярколи ерлар ниҳоятда кам. Махаллалар ҳам асосан аввалдан ўзлаштирилган ерлар ёки ботқоқ, ўрнида хосил бўлган куруқликларда зироатлик билан шугулланади. Мамлакат худудидан Ко-рантейн, Коппенаме, Гран-Рио, Суринам ва Маровейне каби ирик дарёлар оқади. Иклими субэкваториал, нам ва иссиқ. Ўртача ойлик ҳарорат Цельций бўйича 23°-30° дарожани ташкил қиласи.

